

Laura Fekonja Fonteyn, Univerza v Gradcu, Avstrija, Univerza v Ljubljani, Slovenija

Tatjana Koren, Univerza v Gradcu, Avstrija

Projektno naravnani pouk slovenščine: prevajalski projekti kot priložnost za pridobivanje znanja, konkretnih referenc in spodbujanje motivacije

Translation tasks are a fundamental part of learning and studying translation. However, from the perspective of in-depth work, understanding, striving for results, and a sense of satisfaction, they are often less effective than real translation projects. Modern learning theories place the student's activity at the center. The contribution justifies why the implementation of specific translation projects is an effective way to learn translation and intercultural skills, acquire new vocabulary, and engage in teamwork. Simultaneously, it provides an opportunity to increase student motivation and strengthen competencies such as independence, responsibility, and resourcefulness. The second part introduces translation projects that we have completed or are currently undertaking, involving translation students at the Institute of Theoretical and Applied Translation Studies and Slovenian studies students at the Institute of Slavic Studies at the University of Graz. We present the workflow and feedback provision. In the end, we present a brief survey to assess students' attitudes toward the mentioned projects.

Keywords: project-based learning, translation projects, translation studies, Slovenian as a foreign language studies, attitude measurement

Prevajalske naloge so temeljni del učenja in študija prevajalstva, vendar so z vidika poglobljenega dela, razumevanja, stremenja k rezultatu in občutka zadovoljstva pogosto manj učinkovite kot realni prevajalski projekti. Sodobne teorije učenja postavljajo v središče dejavnost študentk in študentov. Prispevek utemeljuje, zakaj je izvajanje konkretnih prevajalskih projektov učinkovita pot za učenje prevajalskih in medkulturnih spretnosti, novih besed ter skupinskega dela, hkrati pa priložnost za povečanje motivacije študentk in študentov ter krepitev kompetenc, kot so samostojnost, odgovornost in iznajdljivost. V drugem delu so predstavljeni prevajalski projekti, ki smo jih izvedli ali jih trenutno izvajamo in pri katerih so sodelovali študentke in študenti prevajalstva na Inštitutu za teoretično in uporabno prevodoslovje ter študentke in študenti slovenistike na Inštitutu za slavistiko Univerze v Gradcu. Predstavimo potek dela in posredovanje povratne informacije. Na koncu predstavimo kratko anketo, s pomočjo katere ugotavljamo stališča študentov do predstavljenih projektov.

Ključne besede: projektni pouk, prevajalski projekti, študij prevajalstva, študij slovenščine kot tujega jezika, merjenje stališč

1. Uvod

Prevajalski projekti na Inštitutu za teoretično in uporabno prevodoslovje¹ Univerze v Gradcu predstavljajo pomemben vidik pridobivanja znanja in veščin, potrebnih za kasnejše prevajalsko delo. Izvajanje prevajalskih projektov sodi v obširen nabor možnosti, ki jih ponuja projektno učenje. Slednje je širok pedagoški pristop z različnimi strategijami, te pa temeljijo na pristopu, ki

¹ Delno tudi na Inštitutu za slavistiko Gradec.

je v študentke in študente usmerjen z aktivnejšimi metodami, kot so tradicionalni didaktični pristopi (prim. Šimec idr., 2022, 4). Za projektno učenje so značilne naslednje temeljne sestavine: aktivni pristop študentk in študentov k učenju, študij je spodbujen z raziskovanjem, učiteljice in učitelji so spodbujevalci učenja in ne zgolj posredovalke in posredovalci informacij, dejanski učni proces je razumljen kot proces konstruiranja znanja in novega razumevanja (prav tam, 4). Sestavine projektnega učenja se v veliki meri prekrivajo z značilnostmi procesnega učenja. Za procesno učenje je značilno:

Aktivno učenje, ki zagotavlja globlje razumevanje; postavitve študentov v avtentične situacije (s tem učenje ni usmerjeno zgolj v kognitivno raven, temveč tudi v čustveno-vrednotno); usvojeno znanje je deležno refleksije; rešitve so vedno variantne in zahtevajo študentovo razlago; učne tehnologije (npr. računalniški programi) lahko okrepijo to, česar se študenti zmorejo naučiti (prim. Vogel, 2023, 3–4).

Procesno učenje je sopomenka za problemsko in projektno učenje ter je širši pojem – nanaša se na »vsako učenje, ki vsebuje elemente procesnosti, bodisi v posameznih fazah bodisi skozi celotni učni proces. Projektni pouk pa je procesno učenje, ki je metodično izpeljano skozi vse faze učnega procesa.« (prav tam, 4) Pri realnih prevajalskih projektih so študentke in študentje postavljeni v situacije, ko ne sprejemajo »gotovih« spoznanj, ki jih posredujejo drugi, ampak so izhodišče njihove neposredne izkušnje s prevajanjem različnih besedilnih vrst. Poleg projektnega in procesnega učenja se za tovrstno pridobivanje znanja uporablja tudi strokovni izraz izkustveno² učenje, ki je »v visokošolskem študiju in izobraževanju odraslih sestavina tako različnih procesov, kot so študijska praksa, projektno učno delo, mikropouk, supervizija itd.« (Marentič Požarnik idr., 2019, 7).

Za enovitost in jasnost besedila uporabljamo v tem prispevku pojma projektni pouk in prevajalski projekt. Za projektni pouk je značilno, da študentke in študenti razvijajo znanje in spretnosti, tako da dalj časa raziskujejo in iščejo najboljšo rešitev za dani izziv ter jo tudi udejanjijo, v središču takšnega pouka pa je dalj časa trajajoči projekt (prim. Vogel, 2023, 10). Holc (2008) izpostavlja, da tako mlajši kot starejši potrebujejo pri učenju nazornost in povezanost z dejavnostjo, s konkretno, nazorno izkušnjo iz stvarnega sveta (prim. Holc, 2008, 182). Za projekte, ki smo jih izvedli, je značilno vse to: trajali so dalj časa (po navadi en semester), študentke in študentje so razvijali znanje in spretnosti ob iskanju rešitev pri prevajanju, besedila pa so bila namenjena dejanski uporabi oz. objavi. Ravno trajanje oz. ukvarjanje z isto snovjo/besedilom/besediščem/jezikovnimi strukturami je predpogoj za to, da je besedišče nato tudi resnično usvojeno. Bistveno je tudi njegovo ponavljanje oz. utrjevanje in navezava na že znane informacije. Vsekakor pa snov ne sme biti niti izolirana niti neuporabna (prim. Storch, 1999, 38–39). Zanje je torej značilno, da imajo jasno zastavljene cilje (končni izdelek, prevod, ki se bo uporabljal), po drugi strani pa je zelo pomemben tudi proces nastanka. Vsi projekti, ki smo jih do sedaj izpeljali, so bili sad skupinskega dela. Storch (1999) izpostavlja te prednosti dela v skupini:

² Marentič Požarnik (2003) opozarja, da je v najširšem smislu vsako učenje izkustveno; njegova odločilna lastnost pa je celovita osebna izkušnja (prim. Marentič Požarnik, 2003, 123).

V majhnih skupinah imajo učenci veliko boljše možnosti udejanjiti svoje zamisli in predstave. Možnosti, da pride do izmenjave mnenj, so veliko večje. To po navadi vodi v večjo zavezanost posameznega učenca. Učenci se pri skupinskem delu učijo drug od drugega in boljši učenci spodbujajo slabše. (Storch, 1999, 307)³

Izkušnje pri delu s sodelujočimi pri prevajalskih projektih pritrjujejo zapisanemu. Študentke in študentje, ki prevajajo besedila v dvojicah ali skupinah, si izmenjujejo mnenja, se spodbujajo in podpirajo. Tudi drugi teoretiki poudarjajo pozitivne plati učenja v skupinah, zlasti »občutek odgovornosti, upoštevanje drugih, sprejemanje kritik s strani sošolcev« (Langer idr., 1987, 130). Za vse dejavnosti, ki se jih lotimo v predavalnicah, pa je nujno, da so zanje študentke in študentje motivirani. Učna motivacija je »pripravljenost za udeležbo pri dejavnostih, ki spodbujajo učenje« (Storch, 1999, 327). Motivacija je navadno razdeljena na zunanjo in notranjo, slednjo pa spodbujajo predvsem radovednost, občutek samostojnosti, možnosti izbire. Globlja radovednost nastane ob srečanju s problemsko situacijo, zlasti če gre za realistične probleme (prim. Marentič Požarnik, 2003, 190), kar realni prevajalski projekti gotovo so. Marentič Požarnik (prav tam, 193) poudarja, da uvajanje »močnih« učnih izkušenj, kot so samostojni projekti, doprinese k razvijanju notranje motivacije.

2. Predstavitev izvedenih prevajalskih projektov

Na Inštitutu za teoretično in uporabno prevodoslovje ter na Inštitutu za slavistiko Univerze v Gradcu smo v obdobju med študijskima letoma 2020/21 in 2023/24 izvedli pet prevajalskih projektov, ki jih predstavljamo v nadaljevanju.

2.1 Prevod spletne strani jame Grasslhöhle

Prvi projekt je umeščen v poletni semester 2021, v čas pandemije koronavirusa, ko smo večino učnega procesa izvajali prek spleta. Ker je bilo leto 2021 Mednarodno leto jam in krasa, smo se odločili za prevod na to temo. S študentkami in študenti smo izbrali nekaj jam na avstrijskem Štajerskem, z lastniki oz. upravljalci navezali stike, nato pa izbrali jamo, pri kateri smo imeli pri navezavi stikov in začetni komunikaciji najboljšo izkušnjo. Odločili smo se za jamo Grasslhöhle pri Weizu (nedaleč od Gradca), ki je v zasebni lasti družine Reisinger. Dogovorili smo se, da do konca poletnega semestra 2021 v slovenščino prevedemo celotno spletno stran jame. Zmeraj stremimo k temu, da so študentke in študentje pri tovrstnih projektih za svoj trud poplačani in/ali nagrajeni, bodisi finančno bodisi s kakšno storitvijo. V našem primeru smo se že med prevajanjem dogovorili, da bodo sodelujočim v zameno za prevajanje ponudili brezplačno vodenje, ki smo ga izvedli že pred koncem semestra, kar nam je omogočilo neposredni stik in

³ Povzeto po besedilu, ki se v izvorniku glasi: »Darüber hinaus hat der einzelne Schüler in der Kleingruppe viel bessere Möglichkeiten, eigene Ideen einzubringen und eigene Vorstellungen zu realisieren /.../. Die Chancen, dass ein echter Gedankenaustausch stattfindet, ist deshalb wesentlich größer. All das führt meist zu einem erhöhten Engagement der einzelnen Schüler und zu einer intensiveren Auseinandersetzung mit dem Lernstoff. Die Schüler lernen während des gemeinsamen Arbeitens in der Gruppe voneinander, und die leistungsschwächeren Schüler werden dabei von guten Schülern stimuliert.« (Storch, 1999, 307)

možnost zastaviti lastnikom vsa dodatna vprašanja. V tem času je bila na prevajalskem inštitutu na gostovanju Erasmus tudi Adriana Mezeg z ljubljanske filozofske fakultete, ki nam je bila s svojimi bogatimi prevajalskimi izkušnjami v izjemno pomoč. Delno so študentke in študentje besedilo prevajali doma, nato smo o prevajalskih rešitvah razpravljali pri pouku, poiskali kakšne dodatne možnosti oz. izbrali najboljšo različico. V primeru nejasnosti smo kontaktirali lastnike, strokovna vprašanja v zvezi z živalskimi vrstami v jami pa naslovili na Biotehniško fakulteto v Ljubljani.

Rezultat prevajalskega projekta si je mogoče ogledati na spletni strani <http://www.grasslhoehle.at/?lang=si-SI&page>.

2.2 Prevod predstavitvene brošure Štajerske deželne knjižnice

Naslednji prevajalski projekt smo izvedli v zimskem semestru 2022/23, ko so se graškimi študentkam in študentom pridružile štiri osebe, izmenjalne študentke in študent s Filozofske fakultete v Ljubljani. Pred semestrom se je na nas obrnil sodelavec Štajerske deželne knjižnice v Gradcu, v okviru katere deluje Slovenska čitalnica.⁴ Prosili so nas za prevod njihove predstavitvene brošure. Za prevod so študentkam in študentom ponudili plačilo ter vodeni ogled knjižnice. Med prevajanjem smo bili nenehno v stiku s sodelavko knjižnice. Besedilo smo razdelili na manjše enote, študentke in študenti so ga sami ali v dvojicah prevajali doma, nato smo se na tedenskih srečanjih pogovarjali o predlaganih možnostih ter skupaj izbrali najboljšo. Študentke in študent so tako krepili medkulturne spretnosti, usvajali nove besede v obeh jezikih ter izboljšali za prevajalke in prevajalce pomembne kompetence, zlasti samostojnost in iznajdljivost. Sproti smo se dogovarjali tudi glede strokovnih izrazov, zato da smo vsi uporabljali iste. Pred koncem semestra smo odšli na vodeni ogled knjižnice, na katerem smo s pomočjo sodelavke knjižnice razjasnili pomenske in besedne nejasnosti. Pred končno oddajo prevoda smo delovno različico poslali v Univerzitetno knjižnico Maribor, kjer nam je Neli Sorger prevod pregledala in pomagala s slovenskim strokovnim besediščem. Za sodelujoče je bila ta izkušnja pomembna, saj smo veliko pridobili: zmožnost prevajanja v dvojicah, razprave o prevodu, doseganje soglasja o najboljši prevajalski rešitvi, kontaktiranje naročnika glede nejasnosti, strokovni pregled delovnega prevoda. Vse te izkušnje bodo študentkam in študentom prevajalstva zelo verjetno pomagale tudi pri prihodnjih prevodih. Štajerska deželna knjižnica je spomladi leta 2023 izdala predstavitvene brošure v slovenskem jeziku, vsi sodelujoči pa so dobili svoj izvod, ki zanje predstavlja tudi dobro referenco za v prihodnje.

2.3 Prevod besedila za turistični avtobus po Gradcu

V poletnem semestru 2023 smo se lotili dveh zanimivih in različnih projektov. Projekt prevajanja besedila za turistični avtobus je na našo pobudo potekal na Inštitutu za teoretično in uporabno prevodoslovje. Gre za avtobus, ki ob določenih urah na krožni vožnji skozi središče mesta

⁴ Slovenska čitalnica je del Štajerske deželne knjižnice od leta 2013. V njej si je mogoče izposoditi slovenske knjige, obenem pa je to prostor za slovenske literarne večere in predavanja.

turistkam in turistom predstavlja glavne graške znamenitosti. Obiskovalke in obiskovalci o teh znamenitostih poslušajo zvočni posnetek in si o njih hkrati preberejo zanimive podatke. V tem besedilu je bilo veliko zgodovinskih dejstev, osebnosti in zemljepisnih imen, ki so jih študentke in študentje morali raziskati, poiskati strokovne izraze, povprašati osebe, ki se s tem področjem ukvarjajo. Naročnik nam je dal tudi proste roke, da smo lahko besedilo prilagodili oz. skrajšali. To možnost smo tudi uporabili, saj smo besedilo obogatili z dejstvi in osebnostmi, povezanimi s slovenstvom. Časovnega pritiska ni bilo, na voljo smo imeli cel semester, z naročnikom pa smo se dogovorili tudi za vožnjo po središču mesta z avtobusom, da smo se lahko odločili, kaj od vsebine ohraniti in kaj skrajšati ali prilagoditi. Finančnega plačila za študentke in študente v tem projektu ni bilo, z naročnikom pa smo se dogovorili, da lahko vsak od sodelujočih prejme štiri vozovnice za turistični ogled Gradca s tem avtobusom zase in za svoje prijatelje, znance, družino. Prevedeno besedilo bo v kratkem na voljo v obliki natisnjene letaka, ki ga bodo prejeli slovensko govoreči obiskovalci in obiskovalke.

2.4 Prevod člankov za časopis mestne četrti Reininghaus

Drugi izveden prevajalski projekt poletnega semestra 2023 je bil časovno omejen na približno mesec dni, vanj pa so se lahko vključili vsi na graškem prevajalskem inštitutu ponujeni jeziki. Pobudo za projekt so dali snovalci časopisa mestne četrti Reininghaus v Gradcu, ki si prizadevajo, da bi s ponudbo prevedenih časopisnih člankov bralkam in bralcem prikazali vso jezikovno raznolikost, ki je zastopana v Gradcu. Časopis izhaja dvakrat letno, prevodi člankov pa so na voljo v tiskani in spletni različici. S slovenščino smo pri projektu sodelovali prvič. Sami smo si lahko izbrali, katere članke (ti so bili precej kratki) bi želeli prevajati. Ustrezno smo si jih razdelili med več predmetov in vključili tudi študentke in študente na magistrskem programu. Razen tiskane različice časopisa tokrat drugega »plačila« za tiste, ki so prevajali, ni bilo, bila pa je zanimiva izkušnja, saj so sodelujoči obiskali mestno četrt Reininghaus in si ogledali v člankih opisane predmete in lokacije, ki si jih v predavalnicah zgolj ob besedilu nismo znali predstavljati. Besedila so bila slogovno precej zapletena, uporabljenih je bilo veliko pogovornih fraz, pregovorov in besednih iger, zato smo porabili precej časa in idej vseh sodelujočih, da smo prevode izpilili in našli rešitve, ki so bile za vse zadovoljive.

2.5 Prevod informacijskih panojev v Muzeju rezijanskih ljudi

Zadnji projekt, ki smo ga sprejeli in se odvija v tekočem semestru (zimski semester 2023/24), prihaja iz Rezije. Oktobra 2023 nas je na Inštitutu za slavistiko obiskal Matej Šekli s Filozofske fakultete Ljubljana z gostujočim predavanjem o rezijanščini. Tema je bila za vse, ki smo se predavanja udeležili, zanimiva in porodila se je ideja o sodelovanju. Pobudo za prevajanje besedil na informacijskih panojih v Plocovi hiši na Solbici je dal gostujoči predavatelj, v Gradcu pa smo se soglasno odločili, da bomo prevod iz slovenščine v nemščino izpeljali s študentkami in študenti različnih predmetov na obeh inštitutih, med njimi so bili tudi materni govorniki nemščine. Ker je bil ta projekt edini doslej, pri katerem smo prevajali v nemščino, avtorici prispevka pa sva materni govorki slovenščine, smo se odločili, da ob koncu delovnega prevoda s kolegico Helgo

Benigni-Cokan izvedemo prevajalsko delavnico⁵ in se pogovorimo o morebitnih zagatah ter končnem izdelku. Pri tem prevodu je bilo veliko nejasnosti, ki so izvirale iz mestoma nejasnega izvornika in dejstva, da je šlo za prevod v nemški jezik. Zato je bila prevajalska delavnica izjemno pomembna, z vprašanji pa smo se obrnili tudi neposredno na gospo Luigio Negro iz Muzeja rezijanskih ljudi. V času izvedbe projekta smo se veliko naučili o Reziji, njeni zgodovini, prebivalcih, rezijanščini in bogatem ustnem izročilu pripovedovanja pravljic. Upamo, da bomo lahko tudi s tem prevodom pripomogli k večji prepoznavnosti te nekoliko zapostavljene skupnosti, ki še ohranja slovenski jezik. V maju 2024 bomo obiskali ta muzej, zaradi opravljenega dela bo za nas ogled razstave brezplačen. Želimo si, da bi projekt v prihodnosti nadgradili s prevodom ene bolj znanih rezijanskih pravljic (*Dekle, ki je hotela rožico*).

3. Posredovanje pisne in ustne povratne informacije

Pri izvedenih prevajalskih projektih je bilo zelo pomembno tudi posredovanje pisne in ustne povratne informacije. Prvo smo posredovali v wordovih dokumentih⁶ tako, da so študentke in študentje lahko sledili spremembam, pomembni pa so bili tudi komentarji, v katerih smo dodatno pojasnili popravke ali zgolj dali namig za nadaljnje iskanje ustrezne rešitve. Uporabili smo torej neposredno in posredno pisno povratno informacijo (prim. Bitchener & Ferris, 2012, 148–149). Pomembno vlogo pa je imela tudi ustna povratna informacija, katere namen ni bil podajanje končnih rešitev, temveč zgolj podajanje predlogov. Pri posredovanju obeh vrst povratne informacije smo upoštevali naslednja iz raziskav izhajajoča priporočila: pohvala je bila usmerjena v konkretne dosežke oz. dejavnosti, pohvalili smo konkretni napredek pri posameznem študentu (brez primerjanja), poudarili smo vloženi napor (prim. Marentič Požarnik, 2003, 199–200).

4. Raziskava o zadovoljstvu študentk in študentov z izvedenimi prevajalskimi projekti

Razpravljati o učinkovitosti ali uspešnosti izvedenih projektov ni smiselno, če v razpravo niso vključena mnenja študentk in študentov. Zato smo se odločili, da jih anketiramo. Naš namen je bil dobiti povratne informacije – njihovo mnenje glede posameznih sestavin pri procesu snovanja in izvedbi prevajalskih projektov.

4.1 Opis raziskave

V raziskavi, ki smo jo izvedli po koncu predstavljenih prevajalskih projektov, smo uporabili kvantitativni pristop z anketiranjem. V raziskavi so sodelovali študentke in študentje Inštituta za

⁵ Predavateljica in prevajalka Benigni-Cokan je prevajalsko delavnico izvedla decembra 2023 in naredila tudi korekturo prevoda.

⁶ Pri vseh projektih uporabljamo skupni dokument, do katerega lahko vsi dostopamo in sproti sledimo spremembam, predlogom in popravkom.

teoretično in uporabno prevodoslovje, Inštituta za slavistiko Univerze v Gradcu ter Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. V raziskavo je bilo vključenih 14 študentov, od tega 9 študentk in 5 študentov. Zbiranje podatkov je potekalo januarja 2024. Za ocenjevanje zadovoljstva s sodelovanjem pri prevajalskem projektu smo uporabili anketni vprašalnik, ki je obsegal 10 trditev, od tega je 8 trditev merilo splošno zadovoljstvo, pridobljeno uporabno znanje, pripravo na projekt ipd. Strinjanje s trditvami so študentke in študentje izrazili s pomočjo 5-stopenjske Likertove lestvice (1 – zelo nezadovoljen/nezadovoljna, 5 – zelo zadovoljen/zadovoljna). Dve od osmih trditev sta se navezovali na oceno obremenitve zaradi dodatnega dela in na pridobljeno samozavest ter motivacijo, nanju so študentke in študentje odgovarjali s pomočjo 5-stopenjske Likertove lestvice (1 – nikakor se ne strinjam, 5 – povsem se strinjam). Zadnji vprašani sta bili odprtega tipa, zanimala so nas prednosti in slabosti sodelovanja pri prevajalskem projektu.

4.2 Rezultati

Kvantitativni pristop

Študentke in študentje so posamezne elemente sodelovanja pri prevajalskem projektu ocenili tako:

Na lestvici od 1 (zelo nezadovoljen/nezadovoljna) do 5 (zelo zadovoljen/zadovoljna) ocenite, kako zadovoljni ste s posameznimi področji/elementi prevajalskega projekta.							
Zap. št.	Trditve	1	2	3	4	5	Σ
1	S sodelovanjem pri prevajalskem projektu sem bil/bila na splošno ...				2	12	14
					14,3 %	85,7 %	100 %
2	S pridobljenimi prevajalskimi veščinami sem ...			1	2	11	14
				7,1 %	14,3 %	78,6 %	100 %
3	S pridobljenim uporabnim znanjem pri projektu sem ...			2	5	7	14
				14,3 %	35,7 %	50 %	100 %
4	S pripravo na prevajalski projekt sem bil/bila ...				3	11	14
					21,4 %	78,6 %	100 %
5	Z razdelitvijo dela znotraj skupine, ki je prevajala besedilo, sem bil/bila ...				1	13	14
					7,1 %	92,9 %	100 %
6	S sodelovanjem z mentorico/mentorica sem bil/bila ...				1	13	14
					7,1 %	92,9 %	100 %

7	Z izmenjavo izkušenj in mnenj glede ustreznosti prevajalskih rešitev z ostalimi sodelujočimi sem bil/bila ...				3 21,4 %	11 78,6 %	14 100 %
8	Z dejstvom, da je bilo/bo prevedeno besedilo objavljeno (na spletu, v časopisu, v tiskani obliki), sem ...			1 7,1 %	1 7,1 %	12 85,7 %	14 100 %

Tabela 1: Ocena zadovoljstva s prevajalskim projektom po posameznih elementih.

Na lestvici od 1 (nikakor se ne strinjam) do 5 (popolnoma se strinjam) izrazite, ali se strinjate z naslednjima trditvama:

Zap. št.	Trditvi	1	2	3	4	5	Σ
9	Sodelovanje pri prevajalskem projektu mi je (zaradi dela doma in časovnega roka) predstavljalo dodatno obremenitev.	2 14,3 %	8 57,1 %	3 21,4 %	1 7,1 %		14 100 %
10	Sodelovanje pri prevajalskem projektu mi je dalo samozavest in motivacijo za nadaljnje prevajalske projekte.			1 7,1 %	4 28,6 %	9 64,3 %	14 100 %

Tabela 2: Ocena zadovoljstva s sodelovanjem pri prevajalskem projektu z vidika večje samozavesti in motivacije ter dodatne obremenitve.

Tabela 1 kaže, da so bili študentke in študentje na splošno zelo zadovoljni s sodelovanjem pri prevajalskem projektu. Največjo mero zadovoljstva so izrazili z razdelitvijo dela znotraj skupine in s sodelovanjem z mentorico oz. mentoricama. Tudi pri ostalih postavkah (s pridobljenimi prevajalskimi veščinami, s pripravo na projekt, z izmenjavo izkušenj in mnenj glede ustreznosti prevoda) so izrazili visoko stopnjo zadovoljstva.

Kot je razvidno iz Tabele 2, so se v veliki večini strinjali z izjavo, da jim je sodelovanje pri prevajalskem projektu dalo samozavest in motivacijo za nadaljnje prevajalske projekte. Pri trditvi, da jim je prevajalski projekt predstavljal (zaradi časovnega roka in dela doma) dodatno obremenitev, so bili njihovi odgovori nekoliko bolj razpršeni, a še vedno večini to delo ni predstavljalo dodatne obremenitve.

Kvalitativni pristop

Pri zadnjih dveh vprašanjih, ki sta bili odprtega tipa, nas je zanimalo, katere prednosti in katere slabosti stvarnih prevajalskih projektov prepoznavajo študentke in študentje. Na ti vprašanji je odgovorilo deset anketiranih (71,4 %). Anketirani študentke in študentje so kot prednosti sodelovanja pri prevajalskem projektu omenjali: da bo besedilo objavljeno (8 omemb), sodelovanje oz. skupinsko delo (6 omemb), izboljšanje znanja (4 omembe), nove izkušnje (3 omembe), iznajdljivost in odgovornost (po 1 omemba). Študent 3 je napisal:

Takšno delo od mene zahteva, da se vprašam: Ali je prevod takšen, da se pod njega ponosno podpišem? Med vajami je drugače, sprejemljive so tudi malo čudne, nejasne, eksperimentalne rešitve, saj ni posledic. Takšen projekt pa me je prisilil, da sem imel ves čas pred očmi bralce.

Tudi pri odprtem vprašanju o slabostih smo dobili deset odgovorov (71,4 %). Polovica jih je odgovorila, da slabosti ni, ostali pa med slabostmi navajajo morebitno težjo koordinacijo z ostalimi (s tistim, s katerim prevajajo, da morda vedno ne naredi vsak enake količine prevedenega dela), izgubo časa, saj ob srečanjih vse predebatiramo, iščemo enotno izrazoslovje ipd. En odgovor se navezuje na dojetje dodatnega pritiska, saj sodelujoči vedo, da bo izdelek objavljen in se bodo pod njega podpisali, nekdo pa med odgovori predlaga, da bi izhodiščno besedilo razdelili na manjše enote in bi vsak doma prevajal svoj del, iz česar sklepamo, da vsem skupinsko delo ne ustreza.

Študentka 8 je sodelovanje opisala tako:

Vpogled v resničnost prevajalskega dela na trgu, spoznala eno izmed možnosti, kaj prevajati, učenje timskega dela, izražanja mnenj, poslušanja, pridobila sem nova znanja s področja prevoda, lahko uporabila na fakulteti pridobljeno znanje, dobila motivacijo za učenje za naprej, ker je bil prevod konkretna izkušnja, za podobne v prihodnosti se lahko trudim, učenje strpnosti in sprejemanja različnih mnenj, sprejemanja lastne zmotljivosti, iskanja inovativnih načinov za reševanje prevajalskih problemov.

Njen odgovor je zelo poveden, ker vključuje vse pomembne dejavnike projektne pouka in prevajalskega projekta – procesnost, celovitost izkušnje, motivacijo za nadaljnje delo, učenje skupinskega dela in uporabnost.

5. Sklep

Raziskava je pokazala, da so bili vsi anketirani na splošno zelo zadovoljni s sodelovanjem pri prevajalskem projektu. Izpostavili so, da jih je dejstvo, da je šlo za stvaren prevajalski projekt s konkretnim rezultatom njihovega dela, načeloma motiviralo in navdalo z občutkom zadovoljstva. Pomembno se jim je zdelo tudi to, da so delali v skupinah in tako usvajali novo znanje od ostalih slušateljev in slušateljic ter se obenem učili spoštovanja in poslušanja drugih. Iz odgovorov študentk in študentov je razvidno, da so prepoznali nekatere ovire oz. omejitve tovrstnih projektov – za nekatere delo v skupini ali tandemu ni prednost. Ena oseba je zaradi dejstva, da bo besedilo objavljeno, čutila pritisk.

Izvedene prevajalske projekte odlikujejo: personalizacija (oseben odnos med mentoricami in študentkami ter študenti), vključenost študentk in študentov v projekte, povezanost (delo v majhnih skupinah), usmerjenost k ciljem (ti so pri stvarnih prevajalskih projektih znani), inovativnost in individualizacija (študentke in študentje sami odločajo o nekaterih vidikih projekta). Marentič Požarnik (2003) poudarja: "Bošnjak (1997) je raziskovalno potrdil, da te dimenzije pomembno vplivajo na motiviranost študentov in uspešnost študija." (prav tam, 243) Temu pritrjujejo tudi odgovori študentk in študentov v naši anketi.

Čeprav gre za majhen vzorec sodelujočih pri raziskavi, pa ta vendarle nakazuje trend, saj so bili vanj vključeni vsi, ki so v preteklih dveh študijskih letih sodelovali pri izvedenih projektih.

Raziskava je jasno pokazala, da obstajajo dobri razlogi za nadaljnje vključevanje stvarnih prevajalskih projektov v redno pedagoško delo, saj jih študentke in študentje ocenjujejo kot uspešne, motivirajoče in pomembne.

Literatura

- Bitchener, J. & Ferris, D. (2012). *Written Corrective Feedback in Second Language Acquisition and Writing*. Routledge.
- Holc, N. (2008). Dejavnostno naravnani pouk tujega jezika: naloge kot ključne usmerjevalke učenja nemščine v osnovni šoli. V J. Skela (ur.), *Učenje in poučevanje tujih jezikov na Slovenskem: Pregled sodobne teorije in prakse*. Založba Tangram, Ljubljana. 180–200.
- Langer, I., Schulz v. THUN, F. & Tausch, R. (1987). *Sich verständlich ausdrücken*. Reinhardt München.
- Marentič Požarnik, B. (2003). *Psihologija učenja in pouka*. DZS.
- Marentič Požarnik, B., Šarić, M. & Šteh, B. (2019). *Izkustveno učenje*. Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- Storch, G. (1999). *Deutsch als Fremdsprache. Eine Didaktik. Theoretische Grundlagen und praktische Unterrichtsgestaltung*. Wilhelm Fink Verlag München.
- Šimec, M., Erjavec, K. & Blažič, M. (2022). Inovativna didaktična metoda: meduniverzitetno online projektno delo. *Didactica Slovenica – Pedagoška obzorja*, 37(3–4), 3–22.
- Vogel, J. (2023). Procesne metode pri pouku slovenskega jezika kot prvega jezika. *Jezik in slovstvo*, 68(2), 3–17.